

**สรุปเนื้อหากิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม
โครงการพัฒนาคุณภาพพัฒนางานประจำสัปดาห์**

ระเบียบวิธีวิจัย (research methodology) ประกอบด้วยขั้นตอนของการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนภาคทฤษฎี ประกอบด้วย

- การกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย/คำถามการวิจัย
- การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
- การกำหนดขอบเขตการวิจัย
- ข้อจำกัดในการวิจัย
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

คุณลักษณะ วิทยานิพนธ์ หรือ สารนิพนธ์

- มีรูปแบบเคร่งครัดตามที่กำหนดโดยสถาบันการศึกษานั้น ๆ
- ถ้าเป็นการวิจัยเชิงปริมาณมักจะกำหนดให้ประกอบด้วย 5 บท
- ถ้าเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ไม่ได้กำหนดจำนวนบทตายตัว อาจจะมีมากกว่า 5 บทก็ได้
- รายงานการวิจัยของหน่วยงานไม่กำหนดรูปแบบเคร่งครัดเหมือนคุณลักษณะหรือวิทยานิพนธ์ อาจมี 5 บทเหมือนคุณลักษณะหรือวิทยานิพนธ์ก็ได้ หรืออาจมีแค่ 4 บท โดยเอาบทที่ 2 ปรับรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของบทที่ 1 ก็ได้ ซึ่งจะกลายเป็นหัวข้อ “แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง” อยู่หลังหัวข้อ “วัตถุประสงค์การวิจัย” หรือ “สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)”
- เนื่องจากผู้บริหารไม่ค่อยมีเวลามาก จึงไม่สามารถอ่านงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ได้ ดังนั้นจึงต้องทำบทสรุปสำหรับผู้บริหารอ่าน มีความยาวประมาณ 3 – 5 หน้า โดยเน้นการนำเสนอผลการค้นพบของงานวิจัยฉบับนั้น เพื่อให้ผู้บริหารได้อ่านและนำไปพิจารณาใช้ประโยชน์สำหรับการบริหารงาน
- เป็นการนำเสนอผลการวิจัยในรูปของบทความเพื่อนำลงในวารสาร การเขียนบทความวิจัยมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการเผยแพร่ผลการวิจัยสู่ผู้อ่านอย่างกว้างขวาง มักมีความยาวตั้งแต่ 10 ถึง 15 หน้า และต้องประกอบด้วยหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในวารสารนั้น ๆ
- คือข้อความที่เป็นการสรุปย่องานวิจัยเรื่องนั้น มักจะปรากฏในตอนหน้าของคุณลักษณะหรือวิทยานิพนธ์ หรือรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
- บทคัดย่อทำหน้าที่รายงานผลการวิจัยเรื่องนั้น ๆ อย่างย่อ ๆ เพื่อให้ผู้ค้นคว้าได้ “ชิม” ว่า งานวิจัยเรื่องนั้นตรงกับที่ตนต้องการหรือไม่ หากตรง ก็จะได้อ่านงานวิจัยให้ละเอียดทั้งเล่ม หากไม่ตรง ก็ผ่านเลยไป

- มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะนำบทความวิทยานิพนธ์ที่ปรากฏในแต่ละปีมารวมพิมพ์เป็นเล่ม เรียกว่า รวมบทความวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นเอกสารช่วยให้ค้นคว้าผลงานวิจัยตามที่คุณผู้อ่านต้องการ
- ความย่อหรือ Synopsis เป็นบทความที่เขียนไว้อย่างสั้นมาก มักจะปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของ บทความวิจัย มักจะมีความยาว 4 – 5 บรรทัดเท่านั้น ทำหน้าที่เช่นเดียวกับบทความที่ปรากฏใน วิทยานิพนธ์ หรือรายงานการวิจัย คือให้สาระย่อของบทความวิจัยเรื่องนั้น เพื่อผู้อ่านจะได้ตัดสินใจ ว่าสมควรอ่านรายละเอียดของบทความนั้น หรือผ่านเลยไป
- รายงานการวิจัยในที่นี้หมายถึงดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือรายงานการวิจัยของหน่วยงาน ที่เป็น งานวิจัยเชิงปริมาณ และมีเนื้อหาประกอบด้วย 5 บท รายงานวิจัยดังกล่าวประกอบด้วย 3 ส่วน คือ
 1. ส่วนนำ
 2. ส่วนเนื้อเรื่อง
 3. ส่วนอ้างอิง

ส่วนนำของรายงานการวิจัยเชิงปริมาณประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ปกนอก (Cover)
2. ปกในหรือหน้าชื่อเรื่อง (Title Page) เป็นหน้าสำคัญที่สุดของรายงานการวิจัย บางมหาวิทยาลัย ให้แยกหน้าชื่อเรื่องภาษาไทย และ Title Page ออกจากกัน
3. บทคัดย่อ เป็นการเขียนที่สรุปความเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่องนั้นเป็นภาษาไทยอย่างย่อ ๆ โดยมี เนื้อหาตามรูปแบบที่กำหนด
4. Abstract เป็นบทคัดย่อที่แปลเป็นภาษาอังกฤษ อยู่คนละหน้ากับบทคัดย่อภาษาไทย
5. คำนำ (Preface) เป็นข้อความที่ผู้วิจัยบอกให้ผู้อ่านทราบถึงที่มาหรือมูลเหตุจูงใจให้ทำวิจัยเรื่อง นั้น
6. กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement) เป็นข้อความแสดงความขอบคุณแก่หน่วยงานหรือ บุคคลที่มีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยได้สำเร็จ
7. สารบัญ (Table of Contents)
8. สารบัญตาราง (List of Tables) คือการนำเสนอตารางที่ปรากฏในรายงานการวิจัย พร้อมด้วยการระบุ หน้าซึ่งตารางนั้นปรากฏ
9. สารบัญภาพ (List of Figures) คือการนำเสนอแผนภูมิ แผนภาพ หรือกราฟ หรือภาพประกอบที่ ปรากฏในรายงานการวิจัย พร้อมด้วยการระบุหน้าซึ่งสิ่งเหล่านั้นปรากฏ การระบุหน้าของส่วนนำ นิยมระบุ เป็นตัวอักษร ไม่ใช่ตัวเลข

ส่วนเนื้อเรื่องของรายงานการวิจัยเชิงปริมาณ

เป็นส่วนสำคัญที่สุดของรายงานการวิจัย เพราะเป็นส่วนนำเสนอรายละเอียดของการวิจัย มักจะแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (หรือ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง)

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเขียนบทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยการเขียนหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ทำการวิจัย เป็นการกล่าวถึงภูมิหลังและที่มาของปัญหาที่จะทำการวิจัย แล้วชี้ให้เห็นความจำเป็นที่ต้องทำการวิจัยเรื่องนี้ นิยมเขียนในลักษณะของหลักการและเหตุผล แล้วขมวดหรือเชื่อมโยงมาสู่วัตถุประสงค์การวิจัย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย เขียนนำเสนอเป็นข้อ ๆ

3. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) ในงานวิจัยที่จำเป็นต้องมีการตั้งสมมติฐาน ให้เขียนสมมติฐานเป็นข้อ ๆ

4. ขอบเขตของการวิจัย เป็นการกำหนดขอบเขตของเรื่องที่ต้องการวิจัย มักนิยมกำหนดขอบเขตไว้ 4 ประเด็น คือ

(1) ประชากร หรือกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย ให้ระบุประชากรของการวิจัย แต่อย่าระบุกลุ่มตัวอย่าง เพราะกลุ่มตัวอย่างจะไปพูดถึงในบทที่ 3

(2) เนื้อหาของการวิจัย

(3) ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

5. ข้อตกลงเบื้องต้น (ถ้ามี) เป็นการทำความเข้าใจกับผู้อ่านเกี่ยวกับเงื่อนไขบางประการของการทำวิจัย

6. ข้อจำกัดของการวิจัย (ถ้ามี) เป็นการทำความเข้าใจแก่ผู้อ่านเกี่ยวกับข้อจำกัดของการทำวิจัย ซึ่งอาจส่งผลให้การวิจัยไม่ได้ผลเต็มที่อย่างที่คาดเอาไว้

7. นิยามศัพท์ นิยามคำศัพท์สำคัญที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกับผู้วิจัย การนิยามมักให้ทั้งนิยามเชิงความหมาย และนิยามเชิงปฏิบัติการ

8. ประโยชน์ที่(คาดว่าจะ)ได้รับจากการวิจัย เขียนประโยชน์ที่ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับจากการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยประโยชน์โดยตรงและประโยชน์สืบเนื่อง ให้เขียนเป็นข้อ ๆ โดยเริ่มจากประโยชน์โดยตรงก่อน

การเขียนบทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเขียนบทนี้เป็นการให้ความกระจ่างกับผู้อ่านเกี่ยวกับเรื่องที่ทำการวิจัย โดยมักจะครอบคลุมเนื้อหาต่อไปนี้

- (1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย
 - (2) ทฤษฎีที่รองรับหรือเกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัย
 - (3) แนวปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย (ถ้ามี)
 - (4) ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งจากต่างประเทศและภายในประเทศ
- ถ้าเขียนบทที่ 2 ได้ดี จะทำให้การอภิปรายผลในบทที่ 5 ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

การเขียนบทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นรายละเอียดที่จะบอกให้ผู้อ่านทราบว่าผู้วิจัยทำการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยอย่างไร หัวข้อสำคัญที่ควรมีในบทนี้มีดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย หรือ แบบแผนการวิจัย ให้ระบุงานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาประเภทใด และมีแบบแผนการวิจัยอย่างไร
2. ขั้นตอนการวิจัย เสนอรายละเอียดของขั้นตอนการวิจัยซึ่งถูกกำหนดโดยแบบแผนการวิจัยโดยอธิบายขั้นตอนเป็นข้อ ๆ
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เขียนเป็นสองย่อหน้า ย่อหน้าแรกระบุประชากรของการวิจัย ย่อหน้าที่สองระบุกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยต้องระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และวิธีการที่ใช้ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือการวิจัย ระบุเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทุกอย่าง สำหรับงานวิจัยเชิงทดลองมีเครื่องมือสองประเภท คือ เครื่องมือทดลอง และเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ส่วนงานวิจัยเชิงพรรณนามีเครื่องมือประเภทเดียว คือ เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ซึ่งอาจใช้เครื่องมือหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับตัวแปรตาม ในการกล่าวถึงเครื่องมือแต่ละชนิดจะต้องกล่าวสองอย่างเสมอ คือ (1) เครื่องมือนั้นมีลักษณะอย่างไร (ตัวอย่างเครื่องมือต้องปรากฏในภาคผนวก) และ (2) เครื่องมือนั้นได้มาอย่างไร ถ้าเอาเครื่องมือที่ผู้อื่นพัฒนาขึ้นต้องรายงานข้อมูลคุณภาพเครื่องมือ ถ้าผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือขึ้นเองต้องระบุขั้นตอนของการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นั้น ๆ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ระบุวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ว่าใช้วิธีการใด และอย่างไร (การเขียนข้อนี้อย่าให้สับสนกับการเขียนขั้นตอนการวิจัย)
6. การวิเคราะห์ข้อมูล ระบุวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจุบันนี้ไม่จำเป็นต้องเสนอสูตรการคำนวณทางสถิติ เพราะมักจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ แต่ควรระบุนัยสำคัญของการทดสอบสมมติฐานไว้ล่วงหน้า

การเขียนบทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นตอน ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ในงานวิจัยเชิงพรรณนา ควรนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วย
3. ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน ควรทำดังนี้
 - (1) มีการบรรยายนำก่อนเล็กน้อย
 - (2) มีการแนะนำตารางก่อนการนำเสนอตาราง
 - (3) มีการบรรยายเพื่อตีความหมายของข้อมูลในตาราง

การเขียนบทที่ 5 การสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้มีหัวข้อ 4 หัวข้อ และมีแนวทางการเขียนดังนี้

1. สรุปการวิจัย เป็นการสรุปกิจกรรมการวิจัยทั้งหมด ซึ่งมักจะประกอบด้วยหัวข้อย่อยสำคัญ ๆ คือ วัตถุประสงค์การวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
2. สรุปผลการวิจัย นำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากบทที่ 4 เป็นข้อ ๆ
3. อภิปรายผล เป็นหัวข้อที่สำคัญที่สุดของบทที่ 5 เพราะเป็นการแสดงภูมิปัญญาของผู้วิจัย การอภิปรายทำได้ในสองแนวทาง คือ
 - (1) ผลการวิจัยดังกล่าวหมายความว่าอย่างไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น
 - (2) ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยในอดีตของนักวิจัยผู้ใดบ้าง
4. ข้อเสนอแนะ นิยมเขียนโดยแบ่งเป็นสองหัวข้อ คือ
 - (1) ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย
 - (2) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ส่วนอ้างอิงของรายงานการวิจัยเชิงปริมาณ

มักจะประกอบด้วยสององค์ประกอบหรือหัวข้อ คือ

1. บรรณานุกรม (Bibliography)
2. ภาคผนวก (Appendic)

งานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์มักจะมีการเสนอประวัติย่อของผู้เขียนต่อท้ายไว้ด้วย การเขียนบรรณานุกรม ต้องเขียนตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งกำหนด ในกรณีที่ไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบไว้ ควรยึดรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

สำหรับบรรณานุกรมภาษาอังกฤษ มักยึดรูปแบบของ

American Psychological Association

(APA)

การเขียนภาคผนวก อาจทำเป็นภาคผนวกเดียวหรือหลายภาคผนวกก็ได้ สิ่งปรากฏในภาคผนวก มักจะได้แก่ ตัวอย่างเครื่องมือ หลักฐานคุณภาพของเครื่องมือ และข้อมูลบางอย่างที่ผู้วิจัยไม่ประสงค์จะ ให้ปรากฏในเนื้อหาภายใน

รายงานการวิจัยเชิงคุณภาพมีส่วนประกอบที่แบ่งเป็นส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนอ้างอิง เหมือน รายงานการวิจัยเชิงปริมาณ แต่ความแตกต่างอยู่ที่รายละเอียดของส่วนเนื้อเรื่อง กล่าวคือ

1. เนื้อหาของการวิจัยเชิงคุณภาพไม่จำเป็นต้องแบ่งเป็น 5 บท อาจมีมากกว่า 5 บทก็ได้
2. เนื้อหาอาจประกอบด้วยบทต่อไปนี้
 - (1) บทที่กล่าวถึงความเป็นมาของเรื่องที่วิจัย วัตถุประสงค์ และวิธีการวิจัย
 - (2) บทที่กล่าวถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึง แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง (อาจมีหรือไม่มีก็ได้)
 - (3) บทต่าง ๆ ที่รายงานผลการวิจัย ซึ่งมีหลายบท
 - (4) บทสรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง ความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยในวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนในกรุงเทพมหานคร (ณัฐธิดา สุขมนัส 2539)

- บทที่ 1 บทนำ
- บทที่ 2 ประวัติความเป็นมาของชาวจีนในประเทศไทย
- บทที่ 3 ชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนในย่านสำเพ็ง-เยาวราช กรุงเทพมหานคร
- บทที่ 4 ศาสนา ความเชื่อ และพิธีกรรมของชาวจีน
- บทที่ 5 ฮวงจุ้ย ความเชื่อเกี่ยวกับการพยากรณ์ของชาวจีน
- บทที่ 6 การใช้สัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ยเพื่ออาคารที่อยู่อาศัย
- บทที่ 7 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเขียนบทความวิจัยเพื่อส่งไปลงในวารสารต่าง ๆ ควรศึกษาข้อกำหนดของวารสารนั้น ๆ เกี่ยวกับรูปแบบ (Format) และหัวข้อที่จะต้องปรากฏในบทความ โดยทั่วไป บทความมักประกอบด้วย องค์ประกอบต่อไปนี้

1. ชื่อบทความ
2. ชื่อผู้เขียน มักจะให้บอกสถาบันที่สังกัด และ e-mail address
3. บทคัดย่อ และ/หรือ Abstract ซึ่งมักเป็นแบบย่อหน้าเดียว หรือ Synopsis
4. คำนำ หรือ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

5. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
6. ระเบียบวิธีการวิจัย หรือ วิธีการวิจัย
7. ผลการวิจัย
8. อภิปรายผล
9. เอกสารอ้างอิง หรือบรรณานุกรม
10. ภาคผนวก (อาจมีหรือไม่มีก็ได้)

บทคัดย่อประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. ส่วนหัว ซึ่งจะต้องพิมพ์ตามรูปแบบและเนื้อหาตามที่แต่ละสถาบันกำหนด
2. ส่วนเนื้อหา เป็นเนื้อหาของบทคัดย่อ ซึ่งแบ่งเป็น 3 แบบ คือ
 - (1) แบบ 5 ย่อหน้า
 - (2) แบบ 4 ย่อหน้า
 - (3) แบบ 3 ย่อหน้า นิยมมากที่สุด
3. ส่วนช่วยการค้นหา ได้แก่ คำสำคัญ (Keywords)

การเขียนบทคัดย่อแบบ 5 ย่อหน้า

- ย่อหน้าที่ 1 ระบุหลักการหรือความสำคัญของเรื่องที่วิจัย
- ย่อหน้าที่ 2 ระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ย่อหน้าที่ 3 ระบุระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล
- ย่อหน้าที่ 4 ระบุผลการวิจัย โดยนำเสนอเป็นข้อ ๆ
- ย่อหน้าที่ 5 ระบุการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การเขียนบทคัดย่อแบบ 4 ย่อหน้า

ตัดย่อหน้าแรกออก ดังนั้นจึงเหลือแต่ย่อหน้าที่กล่าวถึง วัตถุประสงค์การวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย ผลการวิจัย และการอภิปรายผลหรือข้อเสนอแนะ

การเขียนบทคัดย่อแบบ 3 ย่อหน้า

ตัดย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้ายออก ดังนั้นจึงเหลือแต่ย่อหน้าที่กล่าวถึง วัตถุประสงค์การวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย และผลการวิจัย

คำสำคัญ คือคำที่จะช่วยให้ผู้คนว่าได้เข้าถึงบทคัดย่อเรื่องนี้ในการค้นด้วยคอมพิวเตอร์ มีหลักในการเขียนคำสำคัญดังนี้

1. ในบทคัดย่อแต่ละเรื่อง ควรเสนอคำสำคัญหลาย ๆ คำ เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นคว้า
นิยมเสนอมากถึง 5 คำ
 2. ต้องเสนอเป็นคำ อย่าเสนอเป็นวลีหรือประโยค
 3. คำที่เสนอต้องปรากฏในชื่อเรื่องหรือเนื้อหาของบทคัดย่อ
-

สรุปเนื้อหากิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โครงการพัฒนาอาจารย์พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย
ภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม

สามารถนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอนรายวิชา ดังต่อไปนี้

131-462 การวิจัยทางการบัญชี

130-409 สหกิจศึกษา